

5. oktober 2022
Sagsnr. 22/03399
Klagenr. 1021860

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

AFVISNING AF KLAGE i sag om tidsbegrænset lukning for offentlighedens adgang til en del af plantage i Herning og Holstebro kommuner

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1, jf. § 78, stk. 4.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Naturstyrelsens afgørelse af 25. marts 2021 om tidsbegrænset lukning for offentlighedens adgang af et 275 ha stort område af Stråsø Plantage fra den 25. marts 2021 til og med den 31. juli 2021.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 16. april 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af foreningen Ulvetid.

Klager har navnlig anført, at

- den anbefalede sikkerhedsafstand på 500-800 m ikke er overholdt ved udformningen af det afspærrede område,
- hele området inkl. skovveje bør lukkes for offentlig færdsel,
- der bør indføres aktiv kameraovervågning af området, da der er konstateret flere overtrædelser af adgangsforbud,
- ynglesuccesen og bestanden af ulve er mistænkelig dårlig og faldende i området, og
- Naturstyrelsens tiltag til beskyttelse af ulvene og deres fred til at yngle er utilstrækkelig og i strid med habitatdirektivet og EU-domstolens praksis, da beskyttelsen ikke er effektiv og da styrelsen ikke har truffet alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at forbuddet overholdes.

Naturstyrelsen har den 23. marts 2022 videresendt klagesagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klager har den 21. marts 2022 og den 24. juli 2022 indsendt supplerende bemærkninger til Naturstyrelsens bemærkninger til klagen.

2. Sagens oplysninger

Naturstyrelsen har den 25. marts 2021 truffet afgørelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1, om, at det er forbudt for offentligheden at færdes indenfor et 275 ha stort område af Stråsø Plantage fra den 25. marts 2021 til og med den 31. juli 2021, dog først fra når der er opsat skilte eller andet information i skoven.

Forbuddet gælder ikke for offentlighedens færdsel på en række angivne skovveje, og forbuddet skal oplyses via tavler, skilte eller andet på steder, hvor offentligheden typisk bevæger sig ind i området, samt på Naturstyrelsens hjemmeside. Afgørelsen vedrører alene Naturstyrelsens arealer.

Det fremgår af afgørelsen, at Naturstyrelsen Vestjylland i mail af 22. marts 2021 har anmodet om, at offentligheden forbydes adgang i en nærmere angiven periode til et nærmere angivet område af Stråsø Plantage.

Naturstyrelsen har ved vurderingen af, at offentlighedens adgang i en del af Stråsø plantage kan lukkes, blandt andet lagt vægt på, at ulveforskere med ansvar for tilrettelæggelsen af ulveovervågning har oplyst, at et territoriehævdende ulvepar havde etableret sig i området, at der ikke var andre steder end i Stråsø Plantage, hvor der aktuelt var konstateret ynglende ulv i Danmark, og at det var nødvendigt med ro frem til omkring 1. august i yngleområdet.

Videre har Naturstyrelsen lagt vægt på, at befolkningen i stigende omgang besøger området og har haft en direkte opsøgende adfærd over for ulve, hvilket kan medføre forsætlige forstyrrelser samt udgøre en konkret trussel for ulvens ynglemuligheder.

Naturstyrelsen har i forbindelse hermed anført, at individer af ulve i medfør af habitatdirektivets art. 12, stk. 1, jf. bilag IV, er beskyttede mod forsættlig forstyrrelse, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.

Naturstyrelsen har den 23. marts 2022 videresendt klagen med styrelsens bemærkninger til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Derudover har styrelsen den 5. juli 2022 indsendt supplerende bemærkninger til klagers supplerende bemærkninger.

Forud for Naturstyrelsens videresendelse af klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet har nævnets sekretariat, efter telefonisk henvendelse fra klager, rykket og vejledt styrelsen flere gange i perioden 4. januar 2022 til 23. marts 2022 om fremsendelse af klagen inkl. styrelsens bemærkninger.

Naturstyrelsen har i bemærkningerne til klagen samt supplerende bemærkninger af den 5. juli 2022 blandt andet oplyst, at der gennem flere år har levet ulv i Stråsøområdet, at ulvepar i 2017 og 2019 har fået et kuld hvalpe og at der i 2018, 2020 og 2021 var yngleforsøg, men uden at man har observeret hvalpe. I foråret 2021 udviste ulven yngleadfærd i en træbevokset del af Stråsø Plantage, som består af såvel træbevoksede som udyrkede arealer, og det var på denne baggrund, at styrelsen besluttede at forbyde visse aktiviteter i visse dele af Stråsø Plantage.

Videre har Naturstyrelsen bemærket, at det er op til myndighederne at vurdere, hvordan og hvornår forskellige værktøjer til beskyttelse mod forsættlig forstyrrelse kan tages i brug, og at der skal foretages en afvejning af, hvor stor en indgriben der bør ske i borgernes ret til færdsel i naturen over for, hvordan beskyttelsen af ulvene skal finde sted, herunder en vurdering af valg af faglige virkemidler. Denne afvejning er dog ifølge styrelsen begrænset af forskellige lovgivninger og praktiske muligheder.

Det er på baggrund heraf Naturstyrelsens opfattelse, at der med den valgte samlede løsning ikke vil ske en forsættlig forstyrrelse af ulvene, særligt i perioder, hvor ulvene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, og at styrelsen dermed ved den påklagede afgørelse har opfyldt habitatdirektivets krav for så vidt angår ulvenes beskyttelse. Videre er det styrelsens opfattelse, at håndteringen af yngleområdet også har levet op til anbefalingerne om afstande.

Naturstyrelsen har endvidere i bemærkninger af 5. juli 2022 oplyst, at der også i 2020 har været et adgangsforbud mod færdsel i området, at forbuddet ved afgørelsen af den 25. marts 2021 er skærpet, navnlig grundet den øgede færdsel i området, og at der tidligere har været ynglesucces for ulve i Stråsø Plantage, på trods af, at der ikke tidligere har været iværksat forbudszone og afspærring af veje.

I bemærkninger af 27. juli 2022 har klager blandt andet anført, at den oprindelige klage af 16. april 2021, som omhandler manglende beskyttelse af ulvene i 2021, i sagens natur er irrelevant på nuværende tidspunkt. I forlængelse heraf har klager dog anført, at der er født mindst 13 ulvehvalpe andre steder i landet, som med stor sandsynlighed i fremtiden vil slå sig ned i området i Stråsø, og at problematikken om den manglende beskyttelse derfor efter klagers opfattelse vil blive aktuel igen. I forlængelse heraf har klager kraftigt henstillet til Naturstyrelsen, at en eventuel afgrænsning af området følger forskernes anbefalinger med hensyn til afstand til ynglestedet samt afspærring af veje, at der bør foretages effektive foranstaltninger for at sikre de ynglende ulve mod forstyrrelser, og at beskyttelsen bør være i overensstemmelse med ”Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til Habitatdirektivet”.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1, at miljøministeren for statsejede arealer kan bestemme, at arealer, der er omfattet af §§ 22-26, helt eller delvist kan lukkes for offentlighedens, hvis særlige forhold taler for det.

Det følger af adgangsvejledningen, at lukning kan ske på myndigheders initiativ eller efter ansøgning fra ejeren.⁴ I sidstnævnte situation fungerer bestemmelsen som en slags dispensationsmulighed fra den generelle regel i naturbeskyttelseslovens §§ 22-26.

Der er tale om en meget restriktiv bestemmelse, der kun helt undtagelsesvist bør fraviges og som udgangspunkt normalt kun ved hensyn, som varetages af naturbeskyttelsesloven eller når samfundsmæssige hensyn tilsiger dette.⁵

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at dispensationen til lukning af offentlighedens adgang alene var gældende fra tidligst den 25. marts 2021 til den 31. juli 2021.

⁴ Vejledning om adgang i naturen, Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen, 2009, <https://mst.dk/friluftsliv/hvad-maa-jeg-i-naturen/hvor-maa-jeg-faerdes/vejledning/>.

⁵ Jf. bl.a. Naturklagenævnets nævnsafgørelse af 20. juni 2006, j.nr. NKN2006.03-133/300-0009, Naturklagenævnets nævnsafgørelse af 13. marts 2001, j.nr. NKN2001.97.134. HH-0010.

Eftersom forbuddet mod offentlighedens adgang er udløbet og således ikke længere er gældende, er det ikke længere aktuelt at behandle klagesagen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser som følge heraf at realitetsbehandle klagen over Naturstyrelsens afgørelse af 25. marts 2021.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet henleder opmærksomheden på, at det følger af naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, at klage over afgørelser efter § 27, stk. 1 og stk. 2, ikke har opsættende virkning for den påklagede afgørelse. En eventuel fremtidig ansøgning om at begrænse offentlighedens adgang bør om muligt derfor indgives i så god tid, at der er en realistisk mulighed for at behandle en eventuel klage over afgørelsen, før forbuddet træder i kraft.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet henleder opmærksomheden på, at det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2, 4. og 5. pkt., at den myndighed, som har truffet afgørelsen, der klages over skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger til nævnet snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb, hvis myndigheden ønsker at fastholde afgørelsen. Klagesagen er først modtaget hos- og kan behandles, når sagen er videresendt til nævnet. I afgørelser, som er tidsbegrænsede, bør udgangspunkt på 3 uger ikke fraviges.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 3.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Naturstyrelsens afgørelse af 25. marts 2021 om tidsbegrænset lukning for offentlighedens adgang af et 275 ha stort område af Stråsø Plantage fra den 25. marts 2021 til og med den 31. juli 2021.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Naturstyrelsen (j.nr. 21/09357) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand